

Landet. Jeg tror nok, man kan sige, at, hvor forskellige Meningene end kunne være om, enten denne Afgift burde ophæves eller betydelig nedsættes, er der Et, som Alle ere enige om, nemlig at den rammer Skatteyderne paa en temmelig ubillig og uretfærdig Maade, hvad der jo ogsaa har givet sig tilkjende ved en ikke ringe Misforholdelse med den nuværende Ordning og et temmelig stærkt Ønske om, at der maatte ske Forandring heri. Ønsket om en saadan Forandring er kommet til Orde her i Thinget i forrige Samling ved en Forespørgsel, som det ærede Medlem for Aarhus Amts 3die Valokreds (Hummeluhj) rettede til den høitærede Finantsminister, og den gav sig ogsaa tilkjende ved en Adresse, der var forsynet med forholdsvis mange Underkrifter, fra Gaandværkere paa Landet paa Fyen, hvilken forrige Vinter blev overgivet til den høitærede Finantsminister. Saavel til den Deputation, der overbragte denne Adresse, som ved Forespørgslen, der blev stillet heri Thinget i forrige Samling, udtalte den høitærede Minister, at der nok kunde være Grund til at søge Forandring i det nævnte Forhold, og at han vilde tage Sagen under nogle Overveielser. Nu har jeg ganske vist ikke ventet — og det bleve vi da ogsaa advarede imod at tro — at Resultatet af disse Overveielser skulde have været, at Finantsministeren allerede ved denne Samlings Begyndelse skulde have haft et Lovforslag færdigt angaaende Ændring af Bygningsafgiften paa Landet. Men da vi ere rykkede temmelig langt hen i Samlingen, vil jeg tillade mig at spørge den høitærede Finantsminister, til hvilket Resultat han er kommen ved sine Overveielser, og om vi tør vente, at et Lovforslag om en Forandring af disse Forhold vil foreligge i en ikke altfor fjern Fremtid. Jeg tør sige, at det er en Sag, som har temmelig stor Betydning for Mange, navnlig for de mindre bemidlede Gaandværkere paa Landet. Hermed skal jeg slutte.

Th. Nielsen: Jeg vil tillade mig at gjøre et Par Bemærkninger angaaende Post 176 i Finantsudvalgets Betænkning. Det nævnte Sted gives der Oplysninger om, hvorledes Livrenteanstalten udlaaner sine Midler. Man ser, at Anstalten raader over henede 1 Million Kr. Der er ikke noget Laan under 4,000 Kr. og kun et eneste Laan paa 4,000 Kr., alle øvrige Laan ere temmelig store. Jeg vil ikke tale om Laanene til Kommuner, de maa i Reglen være store; men man ser i det Hele taget, at der lægges særlig Vægt paa store Udlaan. Saavidt jeg veed, har Livrenteanstalten den Sædvane ikke at laane Summer ud under 4,000 Kr. Jeg betragter dette som en stor Feil lige overfor Husmandsklassen. Man veed jo, hvorledes Husmandsklassen er stillet lige overfor Kreditforeningerne. Disse ville ikke have Noget med Husmandsklassen

at gjøre, i alt Fald laane de fleste Kreditforeninger ikke ud under 1,200 Kr. Der er kun en enkelt Kreditforening, der gaar ned til 600 Kr., det er den vest- og sønderjydske Kreditforening. Livrenteanstalten gaar ikke ned under 4,000 Kr., og den laaner, saavidt mig bekendt, ikke høiere end til en Fjerdedel af Vurderingssummen. Jeg tror nok, den uden Skade kunde gaa høiere, men der er maaske andre Hensyn, som hindre dette; man er jo nødt til at holde sig til de bedste Pantter, for ikke at komme for dybt ind i Undersøgelsen. Jeg kan ikke andet end finde det meget beklageligt, at Husmandsklassen er udelukket fra at faae Laan af Livrenteanstalten, som er en af de Institutioner, der raader over de største Midler. Jeg kunde dog ønske, at Husmandsklassen maatte i Lighed med de større Eiendomsbesiddere ogsaa kunne faae Ud i de nævnte Midler, saaledes at der laantes ud til disse mindre Eiendomsbesiddere en Fjerdedel af Vurderingssummen. Man kunde muligvis ogsaa overfor denne Klasse gaa noget høiere i Betragtning af, at den er særdeles uheldig stillet lige overfor andre Anstalter, og, saavidt jeg veed, ogsaa lige overfor Udlaan af Overformynderiets Midler; ogsaa der er Husmandsklassen Stedbarn. Man har nu holdt sig til, at der muligvis skulde komme en Lov om Kreditforeningslaan til Husmænd; men Lovforslaget derom synes at ligge i en Slags aaben Begravelse, man har ikke set Noget til det, siden det blev fremsat i det andet Thing, og det kan saaledes have lange Udsigter med at faae dette Lovforslag fremmet. Saameget mere tror jeg, der er Grund til nu at minde om, at her kan gjøres ikke saa Lidt lige overfor Husmandsklassen, naar der f. Ex. bliver udlaanet 2—300,000 Kr. af Livrenteanstaltens Midler til den; det vil være et billigt Forlangende, jeg tør sige, baade i Forhold til Lal og Hartkorn. Jeg veed nok, at det, man har indendt herimod, er, at der dermed vil følge større Udgifter for Livrenteanstalten, idet de mange smaa Poster ville forvolde større Uleilighed; men selv om det er Tilfældet, antager jeg ikke, at man her vil have Noget imod ogsaa at give Livrenteanstalten et Tilskud til at bestrebe de Omkostninger, der vilde blive en Følge deraf. Det vil jo iøvrigt under Nr. 177 i Betænkningen ses, at, hvor forsigtig Livrenteanstalten end gaar tilværks, har den dog været særlig uheldig med et Laan i Slesvig, fordi der paa et eller andet Punkt er stet en Forsømmelse. Jeg skal ikke udtale mig om, hvori denne Forsømmelse kan ligge; at den er der, er sikkert, ligesom ogsaa, at den har foraarsaget et Tab af 8—9,000 Kr. Det ærede Thing vil erindre, at der er gjort Noget, for at Livrenteanstaltens Virksomhed i det Hele skulde faae større Betydning i Befolkningen derved, at den har faaet lønede Agenter trindtomkring, som dog ikke ere regnskabsførende. Det er mig bekendt, at Anstalten virker